

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Papież Jan Paweł II przez liczne dokumenty i inicjatywy, wpisuje się do kanonu Wielkich ustawodawców Kościoła. Podejmując odważne zadania i wydając liczne dokumenty, pokazuje swoje wielkie dzieło, które czyni Kościół bardziej żywy i otwarty na nowe zastępy wyznawców Chrystusa.

Można jeszcze uwypuklić inne inicjatywy i zadania, których się podjął Papież Jan Paweł II. Zbyt mało jest możliwości w tym krótkim słowie, by je szczegółowo opisać i przedstawić. Nowe opracowania podejmują i z czasem podejmą nowi autorzy, którzy te zagadnienia opracują by wielkość Papieża Jana Pawła II w zakresie prawa przybliżyć Kościołowi i jego wiernym.

Papież Jan Paweł II – Wielkim prawodawcą
Kościola

Papież Jan Paweł II ustanowił dwa kodeksy prawa kanonicznego, jeden dla obrządku rzymskiego i drugi dla wschodniego. Na początku nowego roku kalendarzowego spotykał się z pracownikami Roty Rzymskiej, gdzie wygłaszał przemówienia, które miały wartość prawniczą. W roku jubileuszowym 2000, wydawał rozporządzenia dotyczące odpustów. W czasie swojego pontyfikatu wyniósł na ołtarze wielu świętych i błogosławionych, co poprzedzone było procesami kanonizacyjnymi. W Polsce i innych krajach reorganizował i ustanawiał struktury

kościelne. Podpisał liczne umowy międzynarodowe w postaci konkordatów z innymi państwami. Przeprowadził kilka synodów powszechnych. Ponadto wydał kilkanaście encyklik dotyczących ważnych dziedzin Kościoła i życia społecznego. Przez tę działalność zasłużył na miano Wielkiego Papieża.

Pope John Paul II – The Great Legislator of the
Church

Two Codes of Canon Law were established by Blessed John Paul II: the first one is for the Roman rite, and the second one, for the Oriental. Pope John Paul II used to meet the employees of the Roman Rota at the beginning of each new calendar year. The speeches, he made on these occasions have been valuable from a legal standpoint. In the great Jubilee Year 2000 he issued decrees concerning indulgences. During his pontificate, John Paul II named many saints and blessed. The canonizations and beatifications were always preceded by legal processes. He reorganized and created church structures in Poland and also in other countries, and signed many international agreements in the form of concordats. It was, also, John Paul II, who called for universal synods and frequently published encyclicals, referring to some important questions of the Church and of the social life. His work stands in testimony, and bids us call him the Great Pope.

Стаття надійшла до редакції 02.06.2012

УДК 37.09(075.8)

Мирон Вачевський, доктор педагогічних наук, професор,

*академік Академії наук вищої освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка*

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

У статті висвітлено теоретичні аспекти реформування системи безперервної освіти, із використанням педагогічних технологій економічного навчання в початковій та основній школі. Узв'язку з цим підвищується значення управління якістю освіти, прогнозування тенденцій, обґрунтування і проектування практичних заходів реформування безперервної системи освіти України.

Ключові слова: *освіта, реформа освіти, якість навчання, ринок праці, власна справа, діяльність особистості, фахові здібності, шляхи становлення особистості.*

Табл. 1. Літ. 18.

Постановка проблеми. Компетентність педагогічних технологій в основному розуміється як ступінь зрілості учнівської молоді, яка припускає певний рівень психічного розвитку особистості (навченість і вихованість) та дозволяє індивіду успішно функціонувати в суспільстві. У вузькому сенсі компетентність педагогічних технологій розглядається в якості

діяльнісної характеристики, тобто міра включення учнівської молоді в діяльність, що передбачає володіння людиною відповідною компетенцією, яка включає його особистісне ставлення до неї та предмета діяльності.

Мета статті. Розкрити сутність педагогічних технологій як науки у початковій і основній школі у процесі вивчення економічних дисциплін.

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Аналіз останніх публікацій. Даній проблемі присвячено значну кількість науково педагогічних робіт, авторів: О.І. Вишневецький [4], М.І. Волошин [5], В.М. Мадзігон [8], О.С. Падалка [1], Н.М. Примаченко [12], М.М. Чепіль, Н.З. Дудник [15], М.П. Пантюк [13], В.Ю. Ковальчук [7] та ін.

Виклад основного матеріалу. Можливості для розвитку якостей самостійної особистості у процесі економічного виховання молоді закладені у змісті і характері праці, у використанні *новітніх педагогічних технологій*, відповідних результатах трудової діяльності на уроках трудового навчання. У цілому виховання дітей і молоді – це засвоєння і дальший розвиток новими поколіннями суспільно-трудоного досвіду, підготовка молоді до участі в суспільному виробництві.

У процесі дослідження даної проблеми “Технології у початковій і основній школі” нами встановлено, що економічна підготовка учнівської молоді спрямована на комплексне вирішення завдань ідейно-політичного, громадського, морального, естетичного виховання школярів, їх розумового і фізичного розвитку, а основна ідея нової системи економічної освіти учнівської молоді – це поєднання навчання з елементами підприємницької діяльності, інноваціями в педагогічній, індивідуальній, колективно-суспільній та трудовій діяльності при використанні основних принципів маркетингу.

Реалізація елементів інтелектуальної власності в процесі економічної освіти, ефективне трудове виховання учнівської молоді є найважливішою умовою навчального процесу із використанням *новітніх педагогічних технологій*, що за своїм змістом має відповідати розумовому та фізичному розвитку кожної особистості.

Економічна освіта молоді, а потім її економічне виховання шляхом неперервної освіти – школа – ВНЗ із поглибленим вивченням економічних дисциплін є парадигмою нових *педагогічних технологій* навчального процесу, з метою застосування економічних знань в процесі праці як головного чинника активізації учнівської молоді початкової і основної школи до розвитку інтелектуальних здібностей, інновацій, творчого вирішення поставлених проблем, готовності до сучасної ринкової економіки і – головне одержання знань з основ економіки, які в майбутньому сприятимуть формування професійних компетенцій для кожної молоді особистості, а саме:

- політичними та соціальними, що дозволяють їй толерантно ставитися до інших точок зору, мирним шляхом вирішувати будь-які конфліктні ситуації;

- міжкультурними, які дозволяють учнівській молоді формувати в себе повагу до інших народів та їхніх традицій;

- інформаційними, які відображають міру оволодіння інформаційними технологіями;

- компетенціями самоосвіти, через які реалізуються прагнення молоді особи активно самовдосконалюватися протягом усього життя, відзначають С. Шимов, В. Кальней [14].

Слід зазначити роботу Е. Зеєра, в якій зазначено, що ключові компетенції є “міжгалузевими знаннями, уміннями та здібностями, що засвоюються під час використання *педагогічних технологій* навчання, які необхідні для адаптації та продуктивної діяльності в різних професійних напрямках учнівської молоді [6].

Використання *новітніх педагогічних технологій* у процесі вивчення економіки, підприємництва на принципах маркетингу у загальноосвітніх навчальних закладах, є основою для подальшого у майбутньому вивчення спеціальних дисциплін, тієї галузі в якій учнівська молодь володіє певними знаннями та здібностями, які дозволяють їй обґрунтовано судити про цю галузь й ефективно діяти в ній формуючи професійні компетенції.

Знання із основ економіки ми розуміємо як процес і результат передачі інформації, доступної для аналізу, і засвоєння її на основі методичного забезпечення економічних, соціальних, правових і моральних категорій, сутності виробництва, обміну, політики фінансів та податків, збагачення матеріальними та духовними благами з метою включення особистості до соціально-економічних відносин і практичної діяльності.

Підвищення ефективності суспільного виробництва залежить, головним чином, від ступеня зрілості економічної свідомості учнівської молоді, від їх готовності активно брати участь в управлінні виробництвом, вдосконаленні управління економікою, а це буде можливим тоді коли, до цієї діяльності буде підготовлена учнівська молодь яка після закінчення навчання, має відповідний рівень професійних ключових компетенцій для різних галузей народного господарства.

Теоретико-методичні формування ключових професійних компетенцій у процесі навчання молоді із використанням сучасних педагогічних новітніх технологій для успішного життя та функціонування суспільства, їх можна розділити на три категорії як концептуальні бази, а саме:

Автономна дія:

- здатність захищати та піклуватись про відповідальність, права, інтереси та потреби інших;

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

- здатність складати та здійснювати плани та особисті проекти;

- здатність діяти у значному широкому контексті.

Інтерактивне використання засобів:

- здатність інтерактивно застосовувати мову, символіку та тексти;

- здатність використовувати знання та інформаційну грамотність;

- здатність застосовувати (нові) інтерактивні технології.

Вміння функціонувати в соціально гетерогенних групах:

- здатність успішно взаємодіяти з іншими;

- здатність співпрацювати;

- здатність вирішувати конфлікти [16].

Ця схема дає уявлення про структуру трьох категорій ключових компетенцій, в якій демократичні принципи та індивідуалізм є центральними рисами, що розглядаються з інтернаціональних міркувань для вміння діяти в складному ринковому середовищі до якого школа здійснює перші кроки підготовки учнівської молоді методами вивчення економіки і інших дисциплін, що формують для майбутніх спеціалістів початки професійної компетенції.

Рушійною силою свідомої економічної діяльності у всіх ланках виробництва є економічні інтереси, які спонукають до створення власного добробуту та добробуту суспільства.

За роки незалежності українська школа зазнала змін та переглядів змісту навчальних програм, підручників і посібників. Результатом стало переобтяження шкільних дисциплін навчальним фактичним матеріалом, що практично збільшило час школяра, який витрачає на навчання та виконання домашнього завдання. Створено нові посібники та підручники. Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 р. №1717 було введено нову сітку годин і нові навчальні програми в перших класах 4-річної початкової школи, які поступово переходять на нові навчальні плани та програми протягом наступних 3-х років. Основна і старша школи в перехідний період ще працюють за 11-річною структурою, але за оновленими навчальними програмами передбачено передумови для профільного навчання в старшій школі, що також підтверджує створення нових програм і навчальних матеріалів, зазначено в Постанові КМ України [10].

За роки незалежності з'явилось багато нових навчальних дисциплін: громадянська освіта, довкілля, інформатика, основи безпеки життєдіяльності, основи філософії, додалось обов'язкове вивчення другої іноземної мови, а в молодших класах

іноземна мова має вивчатися з 2-го класу а також основи економічних знань де авторами розроблено навчальна програма і навчальний посібник для загальноосвітніх шкіл України 10 – 11 – 12 класів [1].

Новий тип економічного мислення сучасного випускника навчального закладу передбачає підприємницьку ініціативу в праці, діловитість, відповідальність, творчий пошук шляхів створення нових матеріальних благ, технологій, розвитку інтелектуальної власності, тих шляхів, що ведуть до найкращого господарського результату – ефективної власної діяльності при найменших витратах праці та матеріальних ресурсів.

Економічна політика базується на свідомому використанні вимог об'єктивних економічних законів. Роль економічної політики в економічному вихованні учнівської молоді зумовлена місцем економіки в житті суспільства, а в ринковій економіці без знань економіки не можна досягнути успіху в особистому та суспільному розвитку, що є головним аспектом економічної освіти для формування у майбутніх маркетологів професійних компетенцій.

Зазначимо, що згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (*IBSTPI*)) поняття компетенції визначається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетенції містить набір знань, навичок та відношень, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, що підлягають досягненню певних стандартів у галузі професії або виду діяльності [17].

У процесі дослідження нами встановлено, що при формуванні економічного мислення та економічної культури школярів особливо важливим є правильне засвоєння суті економічних відносин у суспільстві. Економічні відносини завжди історично конкретні. На цьому виростає конкретна економіка, конкретне господарство країни, формується мета розвитку виробництва, форми і методи господарювання, певні політичні, соціальні і духовні особливості країни. Економіка не тільки зв'язана з розвитком виробничих сил і зумовлена цим розвитком, але й як відзначено в роботі [1] виконує ідеологічну функцію, діє на свідомість, почуття, поведінку людини.

При відродженні національної школи стоять важливі завдання із вдосконалення системи освіти та економічного виховання учнів, використання педагогічних технологій, забезпечення освоєння

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

учнями економічної культури як результату діяльності людей у сфері економічного життя.

Економічна освіта є складовою частиною виховання гармонійно розвинутої особистості, має специфічні завдання, принципи, проникає у всі напрямки суспільного життя. У загальноосвітній школі формується певна система економічної освіти і виховання молодого покоління, що включає:

- економічне виховання в процесі загального навчання;
- економічне виховання під час трудового навчання;
- економічне виховання під час позакласної і позашкільної роботи з учнями;
- економічне виховання у сім'ї.

Щоб успішно формувати у школярів основи економічного мислення, високу відповідальність, творчий пошук і засвоєння знань, необхідних для формування професійних компетенцій у сучасних умовах ринкової економіки, слід постійно удосконалювати навчальний процес на основі *новітніх педагогічних технологій* в загальноосвітніх школах, шукати шляхи вдосконалення навчальних програм, розробляти нові навчальні посібники і підручники, навчально-методичні поради тощо. Без знань основ економіки, підприємництва, без умінь грамотно думати і діяти немає і не може бути сучасного працівника з високим рівнем компетентностей.

Удосконалення економічної освіти пов'язане з інтенсивним розвитком, зростанням національного багатства, на основі виробництва, діяльності у всіх галузях, які мають добрі природні умови розвитку в тих чи інших регіонах. Набувають розвитку різні види і форми господарювання: кооперація, акціонерні підприємства, фермерство, оренда, підприємницька діяльність, спільні підприємства, сфера послуг. Це викликає необхідність у вивченні економіки та споріднених з нею дисциплін – інформації, маркетингу, патентознавства, менеджменту, фінансової системи, податків, кредитів, інвестицій, які набули розвитку в процесі роздержавлення та приватизації державної власності, як відзначено у роботах [2], [3].

Кожній людині необхідна загальна освіта, а знання економіки, підприємництва формують певні уміння і навички майбутньої трудової діяльності. Глибоке мислення не може виникнути саме собою, воно зв'язане з рівнем економічної підготовки, сучасними *новітніми педагогічними технологіями* навчання, виховання і розвитку учнівської молоді, самих людей, тому для формування у школярів основ нового економічного мислення необхідно не тільки озброювати їх

економічними знаннями, але й включати в активну творчу та економічну діяльність розвиваючи та формуючи професійні компетенції.

Економічна освіта і виховання базується на таких основних складових принципах компетентності: науковість, зв'язок з життям, з практикою створення матеріальних благ, що складає внутрішню структуру компетентності.

Принцип науковості передбачає проведення економічної освіти і виховання на основі методу пізнання економічних законів й процесів економічного життя.

У процесі використання *новітніх педагогічних технологій*, використання економічної освіти та виховання учні повинні одержати систематизовані наукові знання про важливі економічні категорії і закони, усвідомити значення праці, матеріального виробництва в житті людини, суть фінансово-кредитної діяльності, грошової і податкової систем, зрозуміти особливості сучасного розвитку суспільства, його соціально-економічні завдання.

Важливо, щоб кожен учень початкової і основної школи мав не тільки загальне уявлення про економіку, сучасні форми і методи господарювання, але й практично володів ними. Вчитися господарювати потрібно зі шкільної партії, щоб, ставши на робоче місце, мати відповідну економічну підготовку та високі професійні компетенції, що дають можливість особистості ефективно брати участь у багатьох соціальних сферах і які роблять внесок у розвиток якості суспільства та особистого успіху. Набуття учнівською молоддю компетенцій у процесі навчання економіки, становить основний набір найзагальніших понять, які мають бути деталізовані в комплекс знань, умінь, навичок, цінностей та відносин за навчальними галузями та життєвими сферами школярів.

Однозначно, що підвищення результатів господарювання залежить від участі молоді у процесі виробництва. Для підрастаючого покоління необхідно створити умови, які б дозволили розкривати свої здібності і реалізовувати свою мету, бути краще підготовленим до того, щоб своєчасно брати на себе економічну, політичну і моральну відповідальність за долю країни. Це вимагає високої культури, громадянськості, компетентності й професійності. Основи культури, компетентності формуються в школі, а професійний рівень знань дається у спеціальних закладах освіти.

Завдання, які стоять перед країною, впливають із того, що необхідно вдосконалювати освіту й виховання, в тому числі економічне. З цією метою

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Таблиця 1.

Основні чинники впливу педагогічних технологій на розвиток економічної освіти учнівської молоді на формування професійних компетенцій

№ п.	Показники економічного рівня особистості	Сутність змісту економічної освіти на формування професійних компетенцій
1	Економічна свідомість	Уявлення про економічний розвиток суспільства, ставлення до праці як першої життєвої необхідності, як джерела сили і могутності держави; свідоме ставлення до участі в продуктивній праці, система знань про економіку, її закони, принципи; єдність слова і діла; дотримання норм колективізму; усвідомлення необхідності розвитку інтелектуальної власності, інновацій.
2	Досвід економічної діяльності	Система загальних умінь і навичок використання маркетингової діяльності (виробничі, побутові, сфери послуг, фінанси, податки тощо); уміння проводити аналіз діяльності, об'єктивно оцінювати свою працю. Знання з основ підприємництва, маркетингу, інформації, патентознавства, менеджменту.
3	Активна економічна позиція	Трудові та економічні потреби. Економічні інтереси, переконання, ціннісні орієнтації. Реалізація власних нахилів, прагнення до вибору професії, професійної кар'єри, досягнення бажаних результатів.

слід формувати в учнів чіткі і ясні уявлення про процеси, які відбуваються в суспільному розвитку, їх практичне значення.

Розглядаючи засади ринкової економіки, ми виходимо з того, що економічна освіта як система методологічно-пізнавальних поглядів, включає наступні чинники:

- *економічні знання* для кожної особистості як "економічна свідомість" до діяльності в конкурентному середовищі;

- *уміння та навички* (узагальнено в поняття "економічний досвід"), наприклад у підприємстві, інших видах діяльності;

- *погляди, переконання, інтереси, ціннісні орієнтації, потреби* (узагальнення поняття "економічна життєва позиція"), як показано в табл. 1.

Поліпшення економічної освіти і виховання школярів включає вдосконалення загального підходу до виховання особистості в колективі, більш тісний зв'язок школи, сім'ї і суспільства. Сутність формування поняття залежить від матеріалу, пропонуваного для вивчення, від умов навчання на всіх його етапах, від форм організації і видів одержання інформації про предмет вивчення, а також від глибини та різнобічності зв'язків, що відтворюють відношення і забезпечують цілісне значення як гарант сформованості поняття. Конкретизація цього поняття вимагає різних видів діяльності, їх актуалізацію та особливості впровадження у навчання забезпечують розвиток і його глибину.

В процесі об'єднання навчання з продуктивною працею учні одержують уявлення про план, трудову і виробничу дисципліну, заробітну плату,

ознайомлюючись також з економічними категоріями, як дохід, прибуток, продуктивність праці, собівартість продукції, якість, ціна попиту і пропозиції, фінанси, банки, капітал, інфляція, розподіл та споживання, як показано в роботі [1].

Як би не складалася майбутня доля випускника школи, економічна підготовка буде потрібна в будь-якій галузі діяльності, а в ринковій економіці економічні знання є першою необхідністю для підприємницької діяльності, бізнесу, всієї людської діяльності. Ці питання проаналізовано в навчальній програмі для учнівської молоді, яка дається як особливий методичний підхід до вивчення поставленої проблеми.

У цьому доцільно відзначити монографію Н. Ничкало та В. Кудіна де автори стверджують, що людина має дві могутні духовні сили, спираючись на які, вона може здійснити усе, що максимально узгоджується із законами життя. Ними є розум та совість [9].

Варто пам'ятати, що усе навчання повинно виходити із врахування того, щоб дати учням у початковій школі, основній школі, ліцею, коледжу, гімназії, загальноосвітньої школи той обсяг знань з економіки, який їм реально може знадобитися в майбутньому, або для практичної діяльності поглибленого вивчення економіки у вищих навчальних закладах.

Висновки. Отже, завдання загальноосвітньої школи та професійної підготовки із використанням *новітніх педагогічних технологій* стає стратегічним завданням, що зумовлює подальший розвиток держави. Освітня підготовка та формування професійних компетенцій у

ГЕНЕЗИС ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

маркетологів в нинішніх умовах, пов'язані з соціально-економічними проблемами розвитку суспільства, розвитком конкуренції, змінами як у змісті навчання так і підготовкою та впровадженням у навчальний процес нових програм та навчальних підручників, які відповідають вимогам ринкової економіки.

Шлях до майбутнього полягає у тому, що могутні духовні сили людини, її знання, культура, відкриття мають бути спрямовані на творення та удосконалення як самої людини, так і кожного народу. Цьому повинні слугувати освіта, вся набута культура у процесі навчання.

Таким чином розвиток педагогічної інноватики в Україні пов'язаний із масовим громадсько-педагогічним рухом, зумовленим суперечностями між суспільними потребами розвитку та функціонування навчально-виховних закладів і реальним станом цієї сфери. Орієнтація на нове, пошук його і впровадження не є самоціллю педагогічної інноватики. Вона спрямована передусім на забезпечення адекватності навчально-виховного процесу і його результатів вимогам суспільства. У динамічно змінюваному соціумі це спонукатиме до постійного оновлення змісту і форм навчання та виховання, максимально уважного і водночас критичного ставлення до всього нового.

1. Вачевський М.В., Мадзігон В.М., Примаченко Н.М. *Основи економіки. Навчальний посібник.*// М. Вачевський, В. Мадзігон, Н. Примаченко. – К.: Академія педагогічних наук України, "Педагогічна думка", 2007. – 612 с.

2. Вачевський М.В. *Соціально-економічний механізм використання науково-технічної творчості. Теорія і практика. Монографія.* – Львів "Каменярь", 2001. – 233 с.

3. Вачевський М.В. *Соціально-економічні аспекти використання інтелектуальної власності в сучасних умовах. Теорія і практика. Монографія.* – К.: ЦУЛ, 2004. – 376 с.

4. Вишневецький О.І. *Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів.*// О. Вишневецький. – Дрогобич "Коло", 2006. – 608 с.

5. Волошин М.І. *Становлення національної школи.* – Дрогобич, 1993.

6. Зеер С.Ф. *Психологія професійного образования: Учебное пособие.* – Екатеринбург, 2000. – 368 с.

7. Ковальчук В.Ю. *професійна та світоглядно-методологічна підготовка сучасного вчителя: Модерізаційний аналіз.* – Київ-Дрогобич, Коло, 2004. – 264 с.

8. Мадзігон В.М. *Інноваційна модель навчально-виховного комплексу "Школа майбутнього",* – К.: Інститут обдарованої дитини, 2011. – 26 с.

9. Ничкало Н.Ф., Кудін В.О. *професійна освіта в зарубіжних країнах.* – К.: 2002. – 322 с.

10. *Постанова Кабінету міністрів України від 16.11.2000 р. №1717, "Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12 річний термін навчання".*

11. Падалка О.С., Шпак О.Т. *Експериментальні програми економічного всеобучу учнів середньої школи. Базовий компонент.* – К.: УДПУ імені М. Драгоманова, 1997. – 59 с.

12. Примаченко Н.М. *Формування маркетингової культури у майбутніх вчителів технологій у процесі навчання основі підприємництва. Монографія.* // Н. Примаченко, Дрогобич: 2011. – 218 с.

13. Пантюк М.П. *Підготовка майбутнього вчителя до виховної роботи. Монографія.* – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, 2010. – 398 с.

14. Шимов С.Е., Кальней В.А. *Мониторинг качества образования в школе.* – М.: "Эйдос", 1999. – С. 15 – 16.

15. Чепіль М.М., Дудник Н.З. *Педагогічні технології. Навчальний посібник.*// М. Чепіль, Н. Дудник. – К.: "Академвидав", 2012. – 224 с.

16. *Definition and Selection of Competencies: Theoretical and conceptual Foundations. (DeSeCo).* 2002.

17. Spector. I. Vichaел de la Teja, Plessna. *Eric clearinghouse on Information and Technology Syracuse NY.*

18. *Competencies for jnline Teaching. Eric Digest. Competence, Competencics and certification.* – p. 1.

Стаття надійшла до редакції 05.07.2012

